

REDEFININT GÈNERES: De Beauvoir, Butler i el compromís masculí amb el feminisme

Per Blanca Perales Felipe (2ⁿ de batxillerar B)

Simone de Beauvoir, en la seua obra més influent, «El segon sexe», assenyala com la feminitat es construeix socialment i com aquesta construcció limita i defineix els rols de subordinació que pateix la dona. Comparar la filosofia de De Beauvoir amb el pensament contemporani demostra que, malgrat tots els avanços que molt lentament hem anat aconseguint, continuen havent barreres i prejudicis persistents.

En l'època de Simone de Beauvoir, les dones eren considerades com a «L'altra» (Alteritat), és a dir, una figura secundària el valor de la qual es definia en relació als homes; com si aquests foren la unitat de mesura principal. Així, el paper de les dones es limitava senzillament a exercir de mare, esposa i cuidadora, allunyant-les de qualsevol oportunitat educativa o laboral.

Per exemple, hui en dia, en el món laboral hi ha moltes dones que s'enfronten a l'anomenat «sostre de vidre» que limita el seu progrés i els impedeix arribar a llocs de lideratge o poder. Un altre factor que pateixen nombroses dones és la «doble jornada»: a més de treballar fora de casa, al final del dia també s'han de fer càrrec de totes les tasques domèstiques.

Pel que fa a l'educació, tot i que ara h ha un major accés per a xiquetes i dones, seguim trobant diferències en les àrees d'estudi i, sobretot, en l'accés a les carreres conegudes com a STEM (Ciència, Tecnologia, Enginyeria i Matemàtiques). Aquest fet demostra la permanència dels estereotips que qüestionen què és adequat per a cada gènere. L'argument de De Beauvoir a favor de l'educació mixta i igualitària en l'actualitat continua sent tant rellevant com en el seu temps.

A més, el concepte de «feminitat» continua sent explotat per la cultura popular i els mitjans de comunicació. Des de la publicitat, fins a la indústria de l'entreteniment reforcen aquesta percepció del sexe femení que les encasellen en els rols tradicionals, destacant l'atractiu sexual i l'aparença física com a essencials en la feminitat.

Malgrat que les lluites feministes han aconseguit canvis significatius com el dret al vot de les dones, la llei de la igualtat de gènere i moviments com ell *#MeToo*, encara ens queda molt pel que lluitat. La filosofia de Simone de Beauvoir ens ajuda a entendre la situació, prendre consciència i animar a les futures generacions a continuar lluitant per a posar fi a la submissió de les dones.

Afegir un altre pensament que done suport a les teories de Simone de Beauvoir, podem parlar de Judith Butler, una teòrica i feminista coneguda pel seu treball en Teoria Queer i de gènere. En la seua obra «Gender Trouble» ella qüestiona les definicions tradicionals de gènere, el qual afirma ser una construcció social, creada a partir de les circumstàncies, experiències i comportaments propis de cadascú, recordant a de Beauvoir.

Tanmateix, estirant un poc més el fil, Butler advocava pel fet que la binarietat de gènere eren unes normes socials imposades, no una veritat inherent. També aquesta definia el sistema de gèneres com a una estructura opressiva que afecta a dones i homes per igual.

Finalment, parlant d'homes, pel que fa a qui continua qüestionant-se si els homes poden ser feministes, cal recordar que el feminisme, el a seua essència el que busca és la igualtat entre homes i dones, no la superioritat de cap sexe. De fet, els homes feministes, a banda de contribuir en la lluita, obtenen beneficis personals en la reivindicació.

Les normes tradicionals de masculinitat, imposades per estructures patriarcals, són limitants i restrictives tant per a hòmens com per a dones. Pot ser no a la mateixa escala, però les expectatives de força, agressivitat i domini imposades al sexe masculí també són perjudicials i els impedeixen mostrar emocions o arribar a tenir relacions igualitàries, per exemple.

En conclusió, els homes amb actitud feminista ajuden a crear una societat justa i inclusiva que fomenta la cultura del respecte i la igualtat. El feminisme no és només una qüestió de dones, el feminisme és per a tothom qui desitge justícia i igualtat.